

1. Kalwaryjska 25
2. Plac Niepodległości
3. Rynek Podgórski 13
4. Józefińska 35
5. Limanowskiego 42
6. Lwowska 25
7. Limanowskiego 60
8. Stary Cmentarz Podgórski
9. Stawarsza 16
10. Dembowskiego 12
11. Tatrzyska 5

Detektywistyczna gra spacerowa

"Widma w ciemnych zaułkach Podgórze"

Gra inspirowana "Opowieścią wigilijną"

Karola Dickensa

Trasa: ok. 4 km

Czas: 1,5 - 2 h

Potrzebne przedmioty: znicz, kreda, telefon,
długopis

Euzebiusz Skąpiec mieszkał przy ulicy Piwnej 3A, był właścicielem kantoru, prowadził interesy na giełdzie krakowskiej. Przed siedmioma laty umarł jego wspólnik i jedyny przyjaciel Jakub Marek, ustanawiając go jedynym spadkobiercą i wykonawcą testamentu. Od tamtej pory Euzebiusz z nikim nie utrzymywał bliższych kontaktów. Jego rodzina była bardzo nieliczna. Ograniczała się do siostrzeńca Macieja – syna zmarłej siostry Faustyny, z którym jednak nie łączyła go głębsza więź. Skąpiec stołował się w jadłodajni, mieszkanie i kantor w porze zimowej nie były prawie ogrzewane – oszczędzał na wszystkim. W kantorze zatrudniał kancelistę, któremu jednak płacił bardzo niskie wynagrodzenie. Euzebiusz nigdy nie obchodził świąt Bożego Narodzenia, nie darzył ludzi szacunkiem, przez co nie miał znajomych, a ludzie albo się go bali, albo z niego szydzili. Dopiero spotkanie z trzema duchami - widmami zmieniło sposób patrzenia Euzebiusza na świat.

Wyrusz razem z Euzebiuszem przez ulicę Podgórze, poznaj ciemne zakamarki dzielnicy. Uzupełnij kartę zadań, wskazówki znajdziesz na poniższych stronach.

Baw się dobrze i powodzenia !

Trasa

1. Legionów Józefa Piłsudskiego 2
2. Plac Niepodległości
3. Rynek Podgórski
(kieruj się z Rynku Podgórskiego wzdłuż ulicy Limanowskiego)
4. ul. Stefana Czarnieckiego 3
5. ul. Limanowskiego 42
6. ul. Lwowska 25-29
7. ul. Limanowskiego 60 - 62
8. Stary Cmentarz Podgórski - Aleja Powstańców Śląskich 1
Uwaga - trudne przejście !!! - idź w górę
9. Kościół Św. Benedykta - Wzgórze Lasoty
10. ul. Dembowskiego 12
11. ul. Tatrzańska 5

Miejsce: **Kantor wymiany walut. Caba M.**

Adres: Legionów Józefa Piłsudskiego 2

Poszukiwania:

Euzebiusz Skąpiec pracował w kantorze przy ulicy Legionów Józefa Piłsudskiego. Skąpiec był człowiekiem starszym i powszechnie znanym w kręgach finansowych. Słynął ze swego skąpstwa, twardej ręki i niechęci do świąt. Tej Wigilii przypadkiem trafił do niego mały chłopiec, który śpiewał kolędę i oczekiwał drobnego datku. Skąpiec przepędził go jednak bez litości. Z niczym odprawił także mężczyznę, który zbierał datki na biednych. Skąpiec uważał, że miejsce dla tych, którzy nie umieją sobie radzić, jest w przytułkach i więzieniach. A jeżeli jest ich za dużo, powinni umrzeć, aby „*zmniejszyć nadmiar ludności na świecie*”.

Zadanie:

Jak nazwał się kantor, w którym pracował Euzebiusz?

Miejsce: Plac niepodległości
Adres: Przy ulicy Kalwaryjskiej

Poszukiwania:

Dla Euzebiusza Skąpego święta stanowiły tylko niepotrzebną przerwę w pracy. Zupełnie nie mógł pojąć dobrego humoru swego kancelisty, biednego człowieka, mającego na utrzymaniu liczną rodzinę, któremu płacił nędznie i nie pozwalał (z racji oszczędności) dobrze ogrzać pomieszczenia, w którym pracował. Po wielu narzekaniach i kpinach Skąpiec dał pracownikowi wolne w dniu Bożego Narodzenia, ale za to później kazał mu przyjść do pracy wcześniej niż zwykle.

Informacja historyczna:

W miejscu tym znajdowały się, zbudowane w XIX wieku, koszary c. i k. armii Austro-Węgier. 31 października 1918 roku żołnierze polscy pod dowództwem porucznika Antoniego Stawarza rozpoczęli rozbrajanie żołnierzy austriackich. Był to prawdopodobnie jeden z pierwszych skrawków wolnej Polski. Koszary przetrwały do 1945 roku, kiedy zostały spalone. W 1991 roku nadano mu obecną nazwę dla upamiętnienia rozgrywających się w tym miejscu w 1918 roku wydarzeń a 31 października 2018 roku, dla uhonorowania por. Stawarza, odsłonięto Pomnik Niepodległości.

Zadanie:

Jeśli chcesz poznać imię i nazwisko pracownika Euzebiusza wykonaj dwa zadanie :

Aby poznać imię :

Na placu niepodległości znajdziesz pomnik, będzie tam tablica upamiętniająca zasłużone osoby. Chcąc poznać imię pracownika Skąpego, odczytaj czwarte nazwisko z powyższej tablicy i wpisz imię na kartę zadań.

Aby poznać nazwisko :

Później kierując się w stronę Rynku Podgórskiego, zwróć uwagę na budynek przy ulicy Kalwaryjskiej 1. Będzie tam pewna pracownia, zwróć uwagę na nazwisko jej właściciela, gdyż będzie to także nazwisko współpracownika Euzebiusza. Odpowiedź zapisz w karcie zadań.

Miejsce: Rynek Podgórski

Adres: Rynek Podgórski 1

Poszukiwania:

Skończywszy pracę, Euzebiusz przechodząc przez Rynek Podgórski, kierował się w stronę domu. Włożył domowy strój, zjadł zimną owsiankę i już miał zamiar się położyć, gdy nagle odwiedziło go widmo. Duch przedstawił się i w istocie okazało się, że kiedyś był Jakubem Markiem. Duch wyjawiał ponadto Skąpcowi, że przybył do niego pod widzialną postacią, aby mu pomóc - póki nie jest za późno - zacząć nowe życie, które może uchronić go przed pośmiertnymi cierpieniami. Duch zapowiedział naszemu bohaterowi wizytę trzech zjaw. Skąpcowi przyśnił się koszmar, mianowicie został zaatakowany przez pewne zwierzęta.

Informacja historyczna:

Rynek Podgórski, niegdyś centrum samodzielnego miasta, wytyczono w latach 80. XVIII wieku, gdy Podgórze otrzymało prawa miejskie. Wybór miejsca nie był przypadkowy, bowiem było to skrzyżowanie ważnych już w średniowieczu dróg, prowadzących do Wieliczki (trakt solny), Krakowa (przeprawą przez Wisłę) oraz w stronę Kalwarii Zebrzydowskiej. By powiększyć optycznie stosunkowo niewielką działkę, rynkowi nadano kształt trapezu, zwężającego się ku kościołowi.

Zadanie:

Spacerując po Rynku Podgórskim zwrócić uwagę na budynki o nr 13 i 14. Patrząc w górę dowiesz się jakie zwierzęta zaatakowały we śnie naszego bohatera.

Miejsce: **Dawny Areszt Śledczy**

Adres: Stefana Czarnieckiego 3

Poszukiwania:

To nie był koniec przygód Euzebiusza. Gdy zegar wybił pierwszą w nocy, ukazała mu się zjawą - Duch Wigilijnej Przeszłości. Widmo zabrało naszego bohatera w podróż do straszego miejsca, gdzie dawniej ludzie byli torturowani, więzieni. Był to budynek dawnego aresztu śledczego. Przestraszony bohater, zamknął oczy i znalazł się w innym miejscu. Zobaczył piękną kobietę, która mówi, że bardzo go kochała, ale teraz, gdy „*złoty cielec*” zajął przynależne jej miejsce w jego sercu, nie mogą dalej być razem. Zaraz po tym obrazie przychodzi następny. Ta sama kobieta, tylko trochę starsza, siedzi w pokoju wśród gromadki dzieci. W tym momencie Euzebiusz pomyślał sobie, że przecież tak niewiele brakowało, aby podobne maleństwa tuliły się do niego.

Informacja historyczna:

Budynek powstał w 1905 roku jako gmach Sądu Powiatowego i Urzędu Podatkowego Miasta Podgórze. Obiekt został zaprojektowany przez Ferdynanda Lieblinga. Podczas II wojny światowej, w okresie niemieckiej okupacji, budynek był miejscem aresztu i torturowania Polaków, członków krakowskiego ruchu oporu, przede wszystkim Armii Krajowej. Początkowo, w marcu 1941 r., gmach więzienia znalazł się w granicach utworzonego na terenie Podgórze przez niemieckie, nazistowskie władze okupacyjne, getta krakowskiego – miejsca przymusowego osiedlenia Żydów. Po II wojnie światowej przez pewien czas budynek był wykorzystywany przez władze komunistyczne jako więzienie polityczne. Od 1971 r. obiekt był w dyspozycji służby więziennej i stanowił oddział Aresztu Śledczego.

Zadanie:

Nasz bohater obudziwszy się ze snu, znalazł się pod budynkiem dawnego aresztu. Była noc i Euzebiusz był okropnie wystraszony. Czym prędzej udał się na najbliższy przystanek „Limanowskiego”, z zamiarem powrotu do domu. Czekając na tramwaj numer 13, zobaczył w oddali pewną figurę. Chcąc dowiedzieć się ile lat ma Euzebiusz, znajdź owy pomnik. Będzie tam tablica, pierwsze cztery cyfry są szczególnie ważne. Pierwsze dwie cyfry powiedzą Wam, ile lat ma siostrzeniec Euzebiusza, następne dwie cyfry określają wiek Skąpca. Odpowiedź zapisz w karcie zadań.

Miejsce: **Sklep Stary Kufer**

Adres: Limanowskiego 42

Poszukiwania:

Kolejnej nocy Euzebiusz również obudził się o pierwszej. Tej nocy również odwiedziło go widmo - Duch Tegorocznego Bożego Narodzenia. Duch zabrał Skąpca na podgórskie ulice, pokazał mu odświętnie przystrojone sklepy i tłumy ludzi. Zatrzymali się przed sklepem o nazwie "Stary Kufer", na ulicy Limanowskiego 42. Euzebiusz wraz ze zjawą weszli do sklepu, zobaczyli tam piękne antyki. Skąpiec zabrał jedną rzecz, którą zamierzał podarować swojemu pracownikowi.

Zadanie:

Znajdź wspomniany wyżej sklep. Drzwi stojące przy tym adresie powiedzą Wam jakiego koloru był prezent dla pracownika. Poniższy rebus powie Wam co to była za rzecz.

ł=s z=k n=w

Odpowiedź: z pieniędzmi

Miejsce: **Fragmenty muru getta**

Adres: ul. Lwowska 25-29

Poszukiwania:

Wędrując dalej dotarli do mieszkania pracownika Euzebiusza. Naprzeciwko owego bloku, znajdował się fragment muru getta. Skąpiec i Duch zwrócili na nie uwagę, gdyż nie pasowało ono do budynków z nim sąsiadujących. Obserwując mury nocą, Euzebiusz czuł się przerażony, co więcej po usłyszeniu historii tego miejsca chciał stamtąd czym prędzej uciec. Lecz widmo zabrało go do domu pracownika. Ujrzeni tam rodzinę, która zasiadała do świątecznej kolacji. Składała się z rodziców oraz sześciorga dzieci, z których najstarsza już pracowała w salonie krawieckim, a także uczyła się w pobliskiej szkole. Najmłodszy chłopiec był bardzo chory i poruszał się o kulach. Posiłek rodziny był bardzo skromny, pod choinką nie było prezentów, a mimo to, rodzina wyglądała na bardzo szczęśliwą. Euzebiusz ukradkiem zostawił swój prezent dla rodziny.

Informacja historyczna:

Przy ul. Lwowskiej na fragmentach muru getta znajduje się tablica ku czci więzionych tu Żydów. Od grudnia 1939 r. Niemcy rozpoczęli akcję przesiedlania Żydów krakowskich do dzielnicy Podgórze, gdzie 3 marca 1941 r. utworzono getto na mocy decyzji gubernatora dystryktu krakowskiego dr. Otto Wachtera. Zajmowało ono powierzchnię 20 ha. Do 20 marca 1941 r. znalazło się tu ok. 15 tys. Żydów, których stłoczono w 320 domach. Liczba mieszkańców getta mocno się wahała, okresowo dochodziła do 18 tys., niektóre źródła podają liczbę 25 tys. Teren getta otoczono w kwietniu 1941 r. murem z 4 bramami wjazdowymi - główna znajdowała się przy Rynku Podgórskim. Teren getta uzyskał status dzielnicy zamkniętej 15 października 1941 r. Przez dzielnicę przejeżdżał tramwaj, jednak nie zatrzymywał się tu.

W czerwcu i październiku 1942 r. doszło do pierwszego wysiedlenia 5 tys. Żydów do obozu zagłady w Bełżcu. Kolejnych kilkaset osób Niemcy zamordowali poza murami getta. Równocześnie stopniowo teren dzielnicy zmniejszano. 13 i 14 marca 1943 r. nastąpiła likwidacja getta. W czasie operacji większość ludności wywieziono do Auschwitz, pozostałych poprowadzono do obozu koncentracyjnego w Płaszowie.

Zadanie:

1. Jaki jest numer bloku w którym mieszkał pracownik?
2. Rozejrzyj się uważnie, niedaleko znajduje się budynek z czerwonymi drzwiami. Idąc prosto, prawą stroną ujrzysz budynek o kolorze brudnego pomarańcza. Tam znajduje się miejsce do którego Euzebiusz zamierzał w najbliższym czasie zabrać całą rodzinę na pyszny obiad. Jak ono się nazywa?
Odpowiedzi zapisz w karcie zadań.

Miejsce: **XLIII Liceum Ogólnokształcące**

Adres: Bolesława Limanowskiego 60 - 62

Poszukiwania:

Wędrując dalej, duch i Euzebiusz dotarli pod budynek XLIII Liceum Ogólnokształcącego, w którym uczył się siostrzeniec Skąpca - Maciej. Ujrzeni szkołę pełną uczniów, którzy ze sobą rozmawiali, śmiali się i grali w zośkę. Tylko Maciej siedział sam na przerwie, z nikim nie rozmawiał. Koledzy podeszli do niego i zaczęli śmiać się z jego wujka, który jak powiedzieli był "dusigroszem". Lecz zaraz podeszła do Maćka dziewczyna, która powiedziała mu, żeby się nie przejmował. Euzebiuszowi zrobiło się żal chłopca, przypomniał sobie, jak źle go traktował. Również dziewczyna wydała mu się znajoma, gdyż była to najstarsza córka jego pracownika.

Informacja historyczna:

Liceum zostało przekształcone z Gimnazjum 35 ze szczytu krakowskich rankingów. Budynek otwarty został 12 września 1904 r., zaprojektowany został przez Zygmunta Luksa. Pierwotnie mieścił czteroklasową szkołę żeńską i taką samą męską. W czasie II WŚ w budynku Niemcy urządzili magazyn zrabowanego mienia żydowskiego, a uczniowie prowadzili się na naukę w różnych miejscach na terenie Podgórze.

Zadanie:

1. Naprzeciwko szkoły znajduje się ulica, z jej nazwy dowiesz się jak miała na imię wspomniana wyżej dziewczyna.
2. Liczba określająca numer liceum napisana w zapisie rzymskim to XLIII. Jaka to liczba w normalnym zapisie ? Ona powie Wam, ile lat ma ojciec dziewczyny, który wraz z Euzebiuszem pracuje w kantorze. Jeśli wiesz to zapisz odpowiedź w karcie odpowiedzi.

Miejsce: Stary Cmentarz

Adres: Aleja Powstańców Śląskich 1

Poszukiwania:

Kolejnej nocy naszego bohatera odwiedził Duch Przyszłych Świąt. Była ciemna i zimna noc, przerażony Euzebiusz obudziwszy się, spostrzegł, że znajdują się na starym, opuszczonym i zdewastowanym cmentarzu. Zjawą pokazała Skąpcowi pewien opuszczony, szary i pusty grób. Powiedziała, iż jest to miejsce jego pochówku. Euzebiusz był bardzo poruszony, nie chciał by tak skończyło się jego życie, co więcej, że będzie po śmierci zapomniany i tylko jego grób będzie pusty, bez żadnych kwiatów bądź zniczy.

Informacja historyczna:

Cmentarz został założony w 1900 roku dla mieszkańców Podgórza oraz okolicznych wsi. W latach 1905-1907 wzniesiony został dom przedpogrzebowy połączony z kaplicą, pełniący funkcję do dziś. Na terenie cmentarza znajdują się trzy pomniki: głaz upamiętniający pochowanych w latach 1914-1918 żołnierzy armii austriackiej, pomnik legionistów oraz pomnik harcerzy III Drużyny Podgórskiej, poległych podczas okupacji. Spoczywają tutaj m.in. Edward Dembowski, Wojciech Bednarski, Emil Serkowski, Józef Chrystian Zoll, Aleksander Kotsis, Agnieszka Jałbrzykowska.

Zadanie:

Wejdźcie na teren Starego Podgórskiego Cmentarza, znajdźcie groby co najmniej dwóch zasłużonych Podgórczan.

Miejsce: **Kościół Św. Benedykta**

Adres: Porucznika Antoniego Stawarza

Poszukiwania:

Następnie Duch zabrał Euzebiusza pod mały budynek. Był to kościół Św. Benedykta.

Skąpiec poczuł niesłychaną potrzebę wejścia do Kościoła i pomodlenia się. Z chwilą, gdy do niego wszedł duch znikł i nasz bohater pozostał sam. Dużo rozmyślał nad swoim postępowaniem. Gdy wychodził z kościoła, słońce powoli wschodziło. Euzebiusz zmęczony nocną wędrówką zaczął kierować się w stronę domu.

Informacja historyczna:

Łączono początki kościoła św. Benedykta z działalnością benedyktynów tynieckich – nie można wykluczyć, że mnisi sprowadzeni w 1044 roku przez Kazimierza Odnowiciela opiekowali się działającą świątynią. . Kościółek był wówczas zbudowany z kamienia, posiadał uposażenie i dochody, nie wiadomo więc dlaczego świątynia popadła w ruinę – odnowił ją dopiero w roku 1598 ks. Mikołaj Drozdowski. Od tego czasu, aż do I rozbioru Polski w 1772 roku, w kościele odprawiano Mszę św. w każdy piątek. W latach 60. XIX wieku zapadła decyzja o jego zburzeniu. Sprzeciwił się temu ówczesny proboszcz podgórski ks. Jan Komperda, dzięki któremu kościółek został gruntownie odnowiony.

Zadanie:

Kierując się w ulicę Antoniego Stawarza, znajdziesz tabliczkę informującą o numerze Fortu . Numer fortu jest także liczbą wskazującą jaki procent swoje majątku Euzebiusz postanowił przeznaczyć na cele dobroczynne.

Miejsce: Szkoła Podstawowa nr 29 im. J. Matejki

Adres: Dembowskiego 12

Poszukiwania:

Idąc dalej Euzebiusz trafił pod budynek szkoły, do której niegdyś uczęszczał jako mały chłopiec. Jego lata szkolne nie należały do najłatwiejszych, już jako mały chłopiec trzymał się na uboczu, co często powodowało, że jego rówieśnicy nie chcieli się z nim przyjaźnić. Być może to odrzucenie ze strony jego kolegów i koleżanek ukształtowało później go jako osobę i przyczyniło się do tego, że był tak zgorzkniałą osobą. Ale przed tym wszystkim był to przede wszystkim zagubiony i samotny chłopak, który miał jedną przyjaciółkę, która zawsze się z nim bawiła podczas przerw i po szkole. Jednym z powodów dla którego Euzebiusz tak polubił dziewczynę, była pewna jej cecha charakteru.

Informacja historyczna:

Szkoła Podstawowa Nr 29 ma ponad stuletnią tradycję. Jak głosi zapis w kronice pierwszy tzw. "popis roczny szkoły cesarstwa królewskiego" odbył się 28 czerwca 1901 r. Najtrudniejszy okres dla szkoły to lata wojny i okupacji hitlerowskiej. Budynek szkolny został zajęty przez Niemców, natomiast nauka odbywała się w różnych lokalach przy ul. Stromej, Józefińskiej i innych. Do macierzystego budynku powrócono w lutym 1945 r. Radość uczniów i nauczycieli nie trwała długo, ponieważ już w czerwcu została zajęta przez oddział sanitarny wojska rosyjskiego. Zajęcia odbywały się więc w budynku szkoły żeńskiej na dwie zmiany. Wraz z powracaniem stabilizacji w życiu społecznym - szkoła również rozpoczęła funkcjonowanie.

Zadanie:

Aby dowiedzieć się jaką cechę charakteru posiadała przyjaciółka Euzebiusza udaj się na ulicę Dembowskiego, nazwa jednej z ulic jest odpowiedzią na pytanie. Ulica ta jest usytuowana prostopadle do ulicy Dembowskiego. Odszukaj tę ulicę, a jej nazwę zapisz w karcie zadań.

Miejsce: **Tęczowe Schody**

Adres: Tatrzańska 5

Poszukiwania:

W drodze powrotnej do domu Euzebiusz nie napotkał po drodze zjawy, ale poczuł, że w głębi jego serca nastąpiła zmiana. Już nie był tą samą osobą co wcześniej. Poczuł nagle, że powinien zobaczyć jeszcze jedno miejsce, które później pomoże mu dostrzegać świat w kolorach tęczy i na zawsze już pożegnać odcienie szarości, które odzwierciedlały jego duszę. Ostatnim miejscem, które Euzebiusz chciał zobaczyć to Tęczowe Schody. Jednak gdy dotarł na miejsce, jego oczom ukazał się ostatni duch, nie bez powodu zresztą. Duch zlecił starcowi ostatnie zadanie do wykonania.

Informacja historyczna:

Projekt malowania kolorowych schodów powstał w czerwcu 2013 roku, w ramach ArtBoom Festival. Kolorowe schody to projekt Agnieszki Rola i Moniki Pasek. Instalacja powstała w ciągu ulicy Tatrzańskiej na krakowskim Podgórzu, między ulicami plac Lasoty i Andrzeja Potebni, zawiera 55 schodów pomalowanych w kolorach tęczy z wypisanymi na nich sentencjami.

Zadanie:

To ostatnie zadanie jest dosyć nietypowe i unikalne dla każdego z Was. Tamtego dnia, w którym Euzebiusz napotkał ostatnią zjawę na swojej drodze, ona kazała mu wykonać ostatnie zadanie. Było proste, a jedyną wskazówką udzieloną starcowi przez ducha było: “Idź dalej przez życie i kieruj się odtąd sercem. Wybierz jedną z wypisanych tu na schodach sentencji i zapamiętaj ją”. To samo teraz tyczy się Was. Przeczytajcie wszystkie mądre cytaty i ten, który najbardziej Wam się spodoba zapiszcie w karcie zadań.

KARTA ZADAŃ

1. Jak nazwał się kantor ?

.....

2. Jakie było imię i nazwisko pracownika Skąpego?

.....

3. Jakie zwierzęta zaatakowały Euzebiusza we śnie?

.....

4. Ile lat ma siostrzeniec Euzebiusza? Ile lat ma sam Euzebiusz?

.....

5. Jakiego koloru był prezent dla pracownika? Co to była za rzecz?

.....

6. Jaki jest numer bloku, w którym mieszkał pracownik Euzebiusza? Jak nazywa się miejsce, do którego Euzebiusz zamierzał zabrać rodzinę na obiad?

.....

7. Jak miała na imię dziewczyna? Ile lat ma ojciec dziewczyny, który wraz z Euzebiuszem pracuje w kantorze?

.....

8. Jaki procent swojego majątku przekazał Euzebiusz na cele dobroczynne ?

.....

9. Jaka była przyjaciółka Euzebiusza z czasów szkolnych?

.....

10. Zapisz cytat, który najbardziej Ci się spodobał.

.....

.....

.....